

Redegørelse vedrørende Finanstilsynets tilsyn med Spar Salling Sparekasse i henhold til § 352 a i lov om finansiel virksomhed

Sammenfatning

Spar Salling Sparekasse ("sparekassen") var en lokal forankret sparekasse med en høj eksponering mod landbruget. Sparekassen var således særlig udsat, da landbrugssektoren oplevede store prisfald på landbrugsjord i 2008 og frem til sparekassens konkurs i 2012. Samtidig steg landbrugets gæld betragteligt fra 2001 og frem til 2010. Kombinationen af faldende jordpriser, stigende gæld samt lav indtjening skabte store udfordringer for landbrugssektoren og dermed også sparekassen. Endvidere var sparekassen beliggende i et lokalområde, som i særlig grad oplevede disse udfordringer.

Udviklingen i landbruget førte til, at mange landmænd blev betydelig presset på likviditeten og dermed havde store vanskeligheder med at servicere gælden. Derfor stod sparekassen i nogle tilfælde tilbage med risikoen.

Finanstilsynet foretog forskellige former for undersøgelser af sparekassen i 2009, 2010, 2011 og 2012.

I juni 2011 bad Finanstilsynet sparekassen indsende oplysninger vedrørende 10 af sparekassens mest risikofyldte landbrugseksponeringer. På baggrund af gennemgangen af disse eksponeringer vurderede Finanstilsynet, at sparekassen ikke havde foretaget tilstrækkelige nedskrivninger på fem af eksponeringerne. Dette skyldtes, efter Finanstilsynets vurdering, blandt andet, at sparekassens værdiansættelser af sikkerhederne var for høje. Sparekassen opgjorde herefter det samlede nedskrivningsbehov til 22 mio. kr. mod tidligere 5,5 mio. kr.

Finanstilsynet påbegyndte i marts 2012 en funktionsundersøgelse med særlig fokus på gennemgang af sparekassens kreditrisici samt solvensbehov. Sparekassens kunders bonitet var forværret over de seneste år. På undersøgelsen i 2009 vurderede Finanstilsynet således, at 40,5 pct. af de gen-

nemgåde eksponeringer havde svaghestegn. I 2012 var dette tal steget til 84 pct. målt på volumen.

Efter gennemgangen af de indkaldte eksponeringer fandt Finanstilsynet, på baggrund af de foreløbige vurderinger, at der var risiko for, at sparekassen ikke kunne opfylde sit individuelle solvensbehov.

Efter forlæggelse for det Finansielle Virksomhedsråd fastsatte Finanstilsynet den 20. april 2012 et solvenskrav til sparekassen på 15,5 pct. svarende til et tilstrækkeligt kapitalgrundlag på 171 mio. kr. før indregning af nye nedskrivninger.

Sparekassens manglende opfyldelse af solvenskravene i lov om finansiel virksomhed § 124 var dels forårsaget af omstændigheder, som vedrørte sparekassens interne kreditstyring, herunder mangelfuld identifikation og vurdering af kreditrisici, og dels nogle eksterne omstændigheder vedrørende den generelle økonomiske udvikling i Danmark, særligt i landbruget.

Den generelle økonomiske udvikling har sparekassen ikke haft indflydelse på, men sparekassen var som følge af sin relative store eksponering mod landbruget særlig sårbar overfor udsving i dette erhverv.

Sparekassen indgik den 22. april en overdragelsesaftale med Den Jyske Sparekasse. Overdragelsesaftalen indebar, at Den Jyske Sparekasse overtog alle aktiviteter og forpligtelser, der ikke var garantkapital eller hybrid kernekapital. Som led i overtagelsen gav indskydergarantifonden medgift til Den Jyske Sparekasse.

1. Redegørelsens formål og retlige grundlag

Denne redegørelse udarbejdes og offentliggøres i henhold til § 352 a i lov om finansiel virksomhed:

§ 352 a

I tilfælde, hvor en finansiel virksomhed er erklæret konkurs, størstedelen af den finansielle virksomheds drift er ophørt eller overdraget, eller hvor et forsikringsselskabs forsikringsbestand er taget under administration, udarbejder Finanstilsynet en redegørelse for årsagerne hertil, hvis et af nedenævnte forhold er indtruffet i forbindelse med eller i en kortere periode forud for virksomhedens konkurs m.v.:

- 1) Finansiell Stabilitet A/S har medvirket ved overdragelsen af virksomheden, jf. §§ 7 eller 8 i lov om finansiel stabilitet, eller staten har lidt tab på en individuel statsgaranti i medfør af § 16 a i lov om finansiel stabilitet.*
- 2) Staten har lidt tab på kapital indskudt i virksomheden i medfør af lov om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter eller på ejerbeviser, som staten har erhvervet som led i konverteringen af sådan kapital.*
- 3) Staten i øvrigt har ydet garanti eller stillet midler til rådighed for virksomheden, dens kreditorer eller en erhverver af hele eller dele af virksomheden.*

Stk. 2. Finanstilsynet skal offentliggøre redegørelsen efter stk. 1. I forbindelse med offentliggørelsen finder § 354 ikke anvendelse, medmindre oplysningerne vedrører kundeforhold eller tredjemand, der er eller har været involveret i forsøg på at redde den pågældende finansielle virksomhed.

Stk. 3. Redegørelsen efter stk. 1 skal beskrive Finanstilsynets rolle under forløbet op til konkursen m.v.

Stk. 4. Finanstilsynets pligt til at udarbejde en redegørelse efter stk. 1 omfatter også de finansielle virksomheder, som opfyldte bestemmelsens krav efter den 1. marts 2009.

Formålet med redegørelsen er at sikre offentlighed om baggrunden for sparekassens økonomiske sammenbrud og Finanstilsynets rolle i forløbet op til dette sammenbrud.

I redegørelsen beskrives Finanstilsynets tilsyn med sparekassen fra 2006 og frem til den 22. april 2012, hvor sparekassen indgik en overdragelsesaftale med Den Jyske Sparekasse. Finanstilsynet foretog forskellige former for undersøgelser af sparekassen i juni 2009, december 2010, juni 2011 og marts 2012. Derudover pågik andre tilsynsmæssige aktiviteter.

Redegørelsen indeholder herudover en beskrivelse af:

- Finanstilsynets væsentligste konklusioner fra undersøgelsen af sparekassen i juni 2009.
- Finanstilsynets væsentligste konklusioner fra undersøgelsen af sparekassen i december 2010.
- Øvrige tilsynsaktiviteter i perioden 2006 til 2010.
- Finanstilsynets gennemgang af udvalgte landbrugseksporeringer i 2011.
- Finanstilsynets undersøgelse i marts 2012.

Redegørelsen indeholder ikke en fuldstændig gennemgang af alle Finanstilsynets sager vedrørende sparekassen. Sager, som er fundet at være uden betydning for vurderingen af Finanstilsynets varetagelse af tilsynet i forhold til sparekassen, er udeladt.

Finanstilsynet er sædvanligvis afskåret fra at give fortrolige oplysninger om de enkelte pengeinstitutter som følge af Finanstilsynets lovbestemte, skærpede tavshedspligt, jf. lov om finansiell virksomhed § 354.

Loven giver i medfør af § 352 a, stk. 1 og 2, imidlertid mulighed for at videregive oplysninger under følgende forudsætninger:

- Finansiell Stabilitet A/S har medvirket ved overdragelsen af virksomheden, jf. §§ 7 eller 8 i lov om finansiell stabilitet, eller staten har lidt tab på en individuel statsgaranti i medfør af § 16 a i lov om finansiell stabilitet.

- Staten har lidt tab på kapital indskudt i virksomheden i medfør af lov om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter eller på ejerbeviser, som staten har erhvervet som led i konverteringen af sådan kapital.
- Staten har i øvrigt ydet garanti eller stillet midler til rådighed for virksomheden, dens kreditorer eller en erhverver af hele eller dele af virksomheden.

§ 352 a finder anvendelse i relation til Spar Salling Sparekasse, da Finansiell Stabilitet A/S har medvirket til overdragelsen af Spar Salling Sparekasse til Den Jyske Sparekasse i form af bidrag fra indskydergarantiordningen, jf. § 7 i lov om finansiell stabilitet.

2. Årsagerne til sparekassens sammenbrud

2.1. Sammenlægning af Vestsalling og Sundsøre

I brev af 3. november 2006 ansøgte Sparekassen Vestsalling og Sparekassen Sundsøre Finanstilsynet om tilladelse, jf. § 204, stk. 1, i lov om finansiell virksomhed, til sammenlægning af Sparekassen Vestsalling og Sparekassen Sundsøre med Sparekassen Vestsalling som det fortsættende institut under navnet Spar Salling Sparekasse.

Finanstilsynet gav tilladelse til sammenlægningen den 28. december 2006. Finanstilsynet meddelte endvidere, at Sparekassen Sundsøres tilladelse til at udøve pengeinstitutvirksomhed blev inddraget.

2.2. Sparekassens risikoprofil

Spar Salling Sparekasse var en lokal sparekasse med Salling og omegn som det primære forretningsområde med filialer i Rødding, Skive, Vinderup, Lihme, Selde og Thise. Sparekassen havde endvidere en række private indlånskunder fra hovedstadsområdet.

Sparekassens eksponering mod landbruget medførte, at sparekassen havde en væsentlig risiko for at lide betydelige tab på sine landbrugsrelaterede eksponeringer. Udviklingen i landbruget, herunder udviklingen i afsætningspriserne havde således stor betydning for sparekassen.

Landbrugssektoren oplevede betydelige økonomiske vanskeligheder i årene op til sparekassens konkurs. Dårlige resultater i 2007 og 2008 medførte, at pengeinstitutternes kredit til svineproducenterne steg kraftigt i de efterfølgende år. For kvægbruget var gælden ligeledes stigende, og hektarpriserne var i flere af sparekassens forretningsområder nedadgående, hvilket satte egenkapitalen i visse bedrifter under alvorligt pres. Den samlede tilstand i landbrugssektoren bevirkede, at sparekassens nedskrivninger og solvensreservationer steg, jf. tabellen nedenfor.

Tabel 1. Udvalgte nøgletal

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Udlånsvækst, pct.	28,1	21,2	8,9	5,2	3	-5,6
Likviditetsoverdækning, pct.	126,3	50,1	127,2	102,3	115,3	165,7
Sum store eksponeringer, pct.	126,8	52,7	135,1	107,5	38,7	80,8
Landbrugseksponering, pct.	18,4	16,3	13,2	19,1	26,7	26,7
Nedskrivninger på udlån mv. t.kr.	3.716	-4.955	7.061	18.833	18.070	28.318
Resultat før skat, t.kr.	14.005	13.291	-12.278	-3.904	1.426	-21.401
Solvensprocent	13,0	15,5	12,9	13,9	14,8	14,1
Solvensbehov	9,4	8,8	8,8	10,8	12,3	10,7

3. Finanstilsynets tilsyn med sparekassen

3.1. Sparekassens likviditetssituation

Finanstilsynet kontaktede sparekassen den 15. juli 2008 på baggrund af sparekassens lave likviditetsoverdækning som ultimo 1. kvartal 2008 blev opgjort til 20 pct. Foranlediget af den spinkle likviditetsoverdækning havde sparekassen iværksat en række tiltag med det formål at øge likviditeten. Bl.a. udnyttelse af Nationalbankens lånefacilitetsmodel, øget fokus på kundernes hjemtagelse af realkreditfinansiering samt mindskelse af udlånsvæksten. På baggrund af situationen lavede sparekassen endvidere ugentlige opgørelser af likviditeten.

Finanstilsynet gjorde sparekassen opmærksom på risikoen ved den lave likviditetsoverdækning og bad sparekassen fremsende den seneste opgørelse.

Finanstilsynet modtog den 16. juli 2008 sparekassens seneste opgørelse, der viste en overdækning på omkring 30 pct. Indberetningen fra 2. kvartal 2008 viste desuden, at sparekassens gæld til andre pengeinstitutter alene udgjorde 4,3 mio. kr. ud af en balance på 1.351 mio. kr. Sparekassens afhængighed af pengemarkederne var derfor beskeden.

På baggrund af sparekassens tiltag, mindre afhængighed af pengemarkederne og det forhold, at sparekassen fortsat ville være likvid, selvom alle aftaleindlån ville skulle indfries på en gang, stillede Finanstilsynet ikke krav om øget indberetningsfrekvens.

3.2. Undersøgelse juni 2009

Finanstilsynet gennemførte en ordinær undersøgelse i sparekassen i juni 2009. Ved undersøgelsen blev sparekassens kreditrisici, markedsrisici, økonomiområde og enkelte forretningsgange gennemgået. Finanstilsynet gav sparekassen en række påbud.

I forbindelse med gennemgang af kredit- og regnskabsområdet kunne Finanstilsynet konstatere, at sparekassens model til individuel vurdering af udlån med objektiv indikation for værdiforringelse med virkning for størrelsen af de forventede fremtidige betalinger, var behæftet med fejl. Sparekassen indregnede således ikke den skønnede realisationsværdi af sikkerhederne i den betalingsstrøm, der tilbagediskonteredes, men realiserede dem straks uden hensyn til realisationstidspunktet.

Finanstilsynet påbød sparekassen at ændre modellen, således at de forventede fremtidige betalinger også omfattede indtægter og omkostninger fra overtagelse og realisation af sikkerheder.

På undersøgelsen gennemgik Finanstilsynet sparekassens 54 største eksponeringer. Boniteten af sparekassens største eksponeringer fordelte sig på følgende måde:

Tabel 2. Bonitetsfordeling 2009, pct.

Karakter	Volumen	Antal
3	5,6	11,1
2a	53,9	53,8
2b/20	10,5	11,1
2b/30	3,8	3,7
2b/50	19,4	12,9
1a	6,8	7,4
I alt	100	100

40 pct. af de gennemgåede eksponeringer blev vurderet som værende med svaghedstegn med implikation for Finanstilsynets vurdering af sparekassens solvensbehov efter sandsynlighedsmetoden.

Sparekassen havde pr. 31 marts 2009 indberettet et solvensbehov på 10,7 pct. Finanstilsynet vurderede, at solvensbehovet mindst skulle opgøres til 11,6 pct. for at afspejle sparekassens individuelle risikoprofil. Forskellen i

det opgjorte solvensbehov kunne tilskrives, at sparekassen ikke havde medregnet et tilstrækkelig stort tillæg for de svage eksponeringer.

Som led i undersøgelsen fik Finanstilsynet oplyst, at sparekassen havde indberettet en fejlagtig solvensprocent ultimo året. Finanstilsynet påbød derfor sparekassen at opgøre og indberette korrekt solvensprocent og offentliggøre korrekte noter i årsrapporten. Efter undersøgelsen blev der foretaget en korrektion af solvensindberetningen.

Finanstilsynet konstaterede endvidere, at der på bestyrelsesmøderne havde været en del efterbevillinger. Antallet af efterbevillinger oversteg flere gange det antal af eksponeringer, der blev bevilget på mødet. Sparekassens bestyrelse havde derfor i mange tilfælde ikke grundigt vurderet eller forholdt sig kritisk til låneansøgningerne, inden bevillingerne blev foretaget. Finanstilsynet gjorde opmærksom på dette forhold allerede i maj 2005. Sparekassen fik derfor en risikoplysning med henblik på at forhøje direktionens bevillingsgrænse eller afholde bestyrelsesmøder oftere for at reducere antallet af efterbevillinger.

Finanstilsynet konstaterede ved undersøgelsen, at sparekassen ikke havde udarbejdet en beredskabsplan til sikring af videreførelse af driften og begrænsning af tab i tilfælde af alvorlige driftsforstyrrelser. Finanstilsynet påbød sparekassen at udarbejde en sådan beredskabsplan.

I forbindelse med gennemgang af sparekassens forretningsgang vedrørende forebyggelse af hvidvask og finansiering af terrorisme konstaterede Finanstilsynet, at indhentning af legitimation på eksisterende kunder ikke var fuldført. Tilsynet påbød sparekassen at indhente legitimation og identitetsoplysninger på alle eksisterende kunder.

Der blev også givet påbud om udarbejdelse af en it-beredskabsplan samt udarbejdelse af regler om afprøvning og rapportering af resultater af afprøvning. På undersøgelsestidspunktet var der ikke udarbejdet en it-beredskabsplan.

3.3. Statsligt kapitalindskud

Efter anmodning fra Økonomi- og Erhvervsministeriet afgav Finanstilsynet den 5. november 2009 en udtalelse til brug for behandling af ansøgning om statsligt kapitalindskud efter Lov om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter. Udtalelsen indeholdt bl.a. følgende sammenfatning:

"Vurderingen er foretaget på grundlag af sparekassens ansøgning og indberettet materiale i tilsynet.

Det opgjorte solvensbehov udtrykker risikoprofilen og risikovurderingen på opgørelsestidspunktet.

En fremtidig opgørelse vil kunne give et andet resultat.

Tilsynets konklusion er, at Sparekassen Spar Salling på det foreliggende grundlag opfylder solvenskravene i Lov om finansiel virksomhed, hvilket betyder, at sparekassens solvensbehov opgjort i procent vurderes at være lavere end den faktiske solvensprocent. Der er dog knyttet en høj risiko til den aktuelle risikovurdering, dels fordi der er en smal buffer mellem sparekassens aktuelle faktiske solvensprocent på 12,4 og det af tilsynet aktuelt opgjorte (accepterede) solvensbehov på 10,8 pct., dels fordi sparekassen fortsat drives med underskud.”

I november 2009 fik Spar Salling tilført et statsligt kapitalindskud på 33 mio. kr.

3.4. God skik undersøgelse 2010

Finanstilsynet gennemførte en god skik undersøgelse i oktober 2010. Undersøgelsen blev foretaget med henblik på at vurdere sparekassens overholdelse af reglerne om god skik for finansielle virksomheder i forbindelse med rådgivning og salg af garantbeviser.

Temaundersøgelsen havde desuden til formål at følge op på garantsparekassernes efterlevelse af anbefalingerne i Finanstilsynets rapport om salg af egne aktier og garantbeviser.

Finanstilsynet gennemgik følgende emner:

- Sparekassens garantbeviskoncept, antallet af garantanter og fordelingen af garantanterne i forhold til størrelsen af deres indskud.
- Sparekassens rådgivning og dokumentation i forbindelse med salg af garantbeviser, herunder hvordan sparekassen oplyste om risiko forbundet med investeringen, samt oplysning om vilkår for opsigelse og indløsning af garantkapital.
- Sparekassens markedsføring af garantbeviser.

Af sparekassens produktbrochure for garantkapital fremgik det, at *”garantkapital tilhørende garantklasse [B, C og D] forfalder til udbetaling [12, 24 eller 36] måneder efter sidste tegningsdato i tegningsperioden”*. Finanstilsynet vurderede, at formuleringen *”forfalder til udbetaling”* gav en misvisende fremstilling af garanternes rettigheder, da garantterne jf. sparekassens vedtægter, ikke havde krav på at få indløst deres garantkapital helt eller delvist.

Finanstilsynet påtalte derfor, at det i sparekassens produktbrochure var anført, at garantkapital i klasse B, C og D *”forfalder”* til udbetaling, uanset at sparekassen kunne nægte at udbetale garantkapitalen.

3.5. Funktionsundersøgelse december 2010

Finanstilsynet gennemførte en funktionsundersøgelse af sparekassen i december 2010. Undersøgelsen begrænsede sig til sparekassens kreditområde, ledelsens arbejde samt sparekassens solvensbehov. I forbindelse med undersøgelsen gennemgik Finanstilsynet sparekassens 40 største eksponeringer, svarende til ca. 38 procent af sparekassens udlån og garantier. Finanstilsynet konstaterede, at der var behov for mernedskrivninger på en enkelt eksponering.

Boniteten af sparekassens eksponeringer ved undersøgelsen fordelte sig på følgende måde:

Tabel 3. Bonitetsfordeling 2010, pct.

Karakter	Volumen	Antal
Utvivlsomt gode eksponeringer (3)	3	5
Gode eksponeringer (2a)	30	35
Eksponeringer med svaghedstegn (2b)	21	30
Svage eksponeringer (2c)	22	10
OIV med/uden nedskrivninger (1)	24	20
I alt	100	100

Finanstilsynet påbød sparekassen at nedskrive 2.970 t.kr. på en enkelt eksponering med karakteren 1, hvor der var objektiv indikation for værdiforringelse. Ydermere gjorde Finanstilsynet sparekassen opmærksom på, at de eksponeringer med karaktertildeling 2b og 2c, hvor en negativ ændring i indtjenings- og/eller formueforhold indtraf, kunne bevirke et behov for nedskrivning.

Sparekassen havde pr. 30. september 2010 opgjort sit individuelle solvensbehov til 11,0 pct. Den faktiske solvens pr. 30. september 2010 var opgjort til 14,8 pct. På baggrund af undersøgelsen vurderede Finanstilsynet, at solvensbehovet pr. 30. september 2010 var 12,1 pct. Årsagen til stigningen i solvensbehovet var, at sparekassen i flere tilfælde ikke havde identificeret kreditsvagheden i de gennemgåede eksponeringer samt en metodefejl i opgørelsen. Følgen var, at kapitalbehovet til dækning af kreditrisikoen blev for lavt udmålt. Finanstilsynet meddelte sparekassen, at den beskedne overdækning udgjorde en væsentlig risiko.

Finanstilsynet gav sparekassen et påbud om at indsende en revurderet solvensbehovsopgørelse pr. 30. september 2010 og korrigere modellen til opgørelse af sparekassens individuelle solvensbehov.

Finanstilsynet gav også sparekassen en risikoplysning i forhold til fremover at have fokus på at øge solvensoverdækningen.

Endelig blev sparekassen gjort opmærksom på risikoen forbundet med en relativ lav likviditetsoverdækning.

3.6. Gennemgang af udvalgte landbrugseksponeringer i 2011

Finanstilsynets modtog den 8. marts 2011 sparekassens opgørelse af solvensbehovet pr. ultimo 2010. Denne gav anledning til, at Finanstilsynet ved brev af 20. juni 2011 bad sparekassen indsende oplysninger vedrørende 10 af sparekassens mest risikofyldte landbrugseksponeringer.

På baggrund af gennemgangen af disse eksponeringer vurderede Finanstilsynet, at sparekassen ikke havde foretaget tilstrækkelige nedskrivninger på fem af eksponeringerne. Dette skyldtes, efter Finanstilsynets vurdering, blandt andet, at den af sparekassen anvendte pris ved værdiansættelsen af mælkekvoten var for høj, samt at sparekassen generelt var for optimistisk ved værdiansættelsen af panterne i landbrugsejendommene.

Som følge heraf modtog sparekassen et påbud om at indsende nye nedskrivningsberegninger på de eksponeringer, hvorpå der var konstateret objektive indikationer for værdiforringelse (OIV). De nye nedskrivningsberegninger skulle tage udgangspunkt i de aktuelle hektarpriser samt aktuelle priser på mælkekvoten.

Sparekassen indsendte pr. 17. november 2011 nye nedskrivningsberegninger på de omtalte eksponeringer. Sparekassen var overvejende enig i Finanstilsynets vurderinger, men mente dog, at der var grundlag for at vurdere to af eksponeringerne anderledes. Sparekassen accepterede imidlertid, at der skulle foretages en nedskrivning på disse to eksponeringer.

Sparekassen opgjorde herefter det samlede nedskrivningsbehov til 22 mio. kr. mod tidligere 5,5 mio. kr., dvs. der var behov for yderligere nedskrivninger på i alt 17,5 mio. kr. Finanstilsynet fandt, ud fra de forelagte oplysninger, ikke grund til at tilsidesætte det af sparekassen beregnede nedskrivningsbehov.

Finanstilsynet understregede dog vigtigheden af at benytte aktuelle dagsværdier ved opgørelse af værdien af sikkerheder og andre aktiver i forbindelse med opstilling af betalingsstrømme til beregning af nedskrivningsbehovet på sparekassens eksponeringer.

På dette tidspunkt udgjorde sparekassens eksponering mod landbruget ca. 27 pct. af sparekassens samlede udlån og garantier, svarende til ca. 368 mio. kr., og sparekassen havde en tabskapacitet på ca. 33 mio. kr. efter at have foretaget de nævnte yderligere nedskrivninger på i alt 17,5 mio. kr. Sparekassen havde en ikke ubetydelig kreditrisiko på sine landbrugseksponeringer. Sparekassen havde en beskedent solvensoverdækning.

3.7. Orienteringsbrev fra Finanstilsynet om regnskabsaflæggelse for 2011 for kreditinstitutter m.fl.

I december 2011 sendte Finanstilsynet et orienteringsbrev om regnskabsaflæggelse til landets pengeinstitutter, herunder sparekassen. I brevet blev det oplyst, at Finanstilsynet fremadrettet i udgangspunkt ville anvende en jordpris på dyrkbar landbrugsjord på 150 t.kr. pr. hektar i regionen Himmerland/Thy/Mors, hvor sparekassen havde sit primære markedsområde.

Sparekassen anvendte på dette tidspunkt en højere hektarpris på dyrkbar landbrugsjord end Finanstilsynet. De aktuelle jordpriser bevirkede, at sparekassen skulle foretage større solvensreservationer på deres svage eksponeringer og i større omfang nedskrive på eksponeringer, hvor der var indtruffet OIV.

3.8. Undersøgelse 2012

Finanstilsynet indkaldte ved brev af 10. januar 2012 sparekassen til en funktionsundersøgelse med særlig fokus på gennemgang af sparekassens kreditrisici samt solvensbehov.

Undersøgelsen i sparekassen påbegyndtes i marts 2012. Efter gennemgangen af de indkaldte eksponeringer fandt Finanstilsynet på baggrund af de foreløbige vurderinger, at der var en risiko for, at sparekassen ikke opfyldte sit individuelle solvensbehov.

På et møde i Finanstilsynet mandag den 19. marts 2012 orienterede Finanstilsynet om en række foreløbige vurderinger efter Finanstilsynets gennemgang af de indkaldte eksponeringer. Sparekassen gav en orientering om sparekassens overvejelser omkring en eventuel sammenlægning med andre pengeinstitutter. Endvidere gav sparekassen udtryk for en vis uenighed i nogle af Finanstilsynets vurderinger. Det blev på denne baggrund aftalt, at sparekassen skulle indsende sine yderligere kommentarer til Finanstilsynets foreløbige vurderinger af de ved undersøgelsen gennemgåede eksponeringer, samt at der skulle afholdes et opfølgende møde i Finanstilsynet den følgende uge.

På møde i Finanstilsynet onsdag den 28. marts 2012 orienterede sparekassen om den fortsatte proces med at finde et andet pengeinstitut, som kunne være interesseret i en sammenlægning med sparekassen. Finanstilsynet orienterede om den videre proces omkring gennemgangen af eksponeringer fra undersøgelsen. Endvidere meddelte Finanstilsynet, at de af sparekassen netop indsendte yderligere kommentarer til Finanstilsynets gennemgang af eksponeringer og de på mødet udleverede regnskaber ville blive gennemgået af blandt andet Finanstilsynets ejendomsvurderingschefer. Vurderingen heraf ville indgå i Finanstilsynets endelige konklusion.

I brev af 19. april 2012 afgav Finanstilsynet sine bemærkninger til sparekassens kommentarer vedrørende engagementsgennemgangen.

Finanstilsynet gennemgik på undersøgelsen sparekassens 40 største eksponeringer, der alle var over 5,5 mio. kr., og foretog en stikprøve på 24 landbrugseksponeringer i intervallet 1-5,5 mio. kr. samt en stikprøve på øvrige eksponeringer i intervallet 1-5,5 mio. kr. Undersøgelsen i sparekassen dækkede ca. 52 pct. af sparekassens kreditter og garantier målt på volumen.

Boniteten af sparekassens 40 største eksponeringer ved undersøgelsen fordelte sig på følgende måde:

Karakter	Volumen	Antal
Utvivlsomt gode eksponeringer (3)	0 %	0 %
Gode eksponeringer (2a)	15 %	18 %
Eksponeringer med svaghedstegn (2b)	29 %	33 %
Svage eksponeringer (2c)	17 %	15 %
OIV med/uden nedskrivninger (1)	38 %	33 %
I alt	100 %	100 %

Gennemgangen af de indkaldte eksponeringer godtgjorde, at sparekassen i utilstrækkeligt omfang havde solvensreserveret og nedskrevet på sparekassens landbrugseksponeringer. Det var Finanstilsynets vurdering, at sparekassen var for optimistisk i sin vurdering af og i utilstrækkeligt omfang havde konstateret OIV på de af Finanstilsynet gennemgåede eksponeringer. På baggrund heraf var Finanstilsynets vurdering af kundens bonitet blandt sparekassens største eksponeringer i mange tilfælde lavere end sparekassens vurdering.

Sparekassens landbrugseksponeringer viste store svaghedstegn ved gennemgangen af de indkaldte eksponeringer, og Finanstilsynet konstaterede, at en del af de gennemgåede eksponeringer i forhold til Finanstilsynets seneste undersøgelse i sparekassen i december 2010 var yderligere svækket som følge af den på undersøgelsestidspunktet fortsatte svage udvikling i landbruget.

Finanstilsynet konstaterede, at for en stor andel af sparekassens større landbrug viste de seneste årsregnskaber en negativ konsolidering, og endvidere var flere kunders egenkapital blevet negativ i 2011. Den svage indtjening afspejlede i mange tilfælde også en svag likviditet hos kunderne, hvorfor der i flere tilfælde var overtræk på kreditter og/eller bevilget reduceret rente og afdragsvilkår på eksponeringerne, da indtægterne fra driften ikke

var tilstrækkelige til at kunne servicere renter og afdrag på gælden samt fremtidige investeringer.

Finanstilsynet vurderede derfor, at sparekassens skøn ikke i tilstrækkeligt omfang afspejlede den objektive konstaterbare kreditrisiko i sparekassens udlånsportefølje.

På baggrund af Finanstilsynets gennemgang af de indkaldte eksponeringer vurderede Finanstilsynet, at der var risici for sparekassen på mindst 82,5 mio. kr. ud over, hvad der blev dækket af 8 pct.-kravet. Heraf vurderedes ca. 34 mio. kr. at være i form af nye nedskrivninger.

3.9. Fastsættelse af frist til opfyldelse af solvenskrav samt overdragelse af sparekassens aktiviteter

På baggrund af undersøgelsen fastsatte Finanstilsynet efter forelæggelse for det Finansielle Virksomhedsråd den 20. april 2012 et solvenskrav til sparekassen med frist til opfyldelse den 22. april 2012 kl. 18.00.

Sparekassen havde opgjort solvensbehovet til 14,1 pct. pr. 31. december 2011, svarende til et tilstrækkeligt kapitalgrundlag på 156 mio. kr. Finanstilsynet fandt derimod, at der skulle fastsættes et solvenskrav på 15,5 pct., svarende til et tilstrækkeligt kapitalgrundlag på 171 mio. kr. før indregning af nye nedskrivninger.

Fratrukket det af Finanstilsynet estimerede yderligere nedskrivningsbehov på 34 mio. kr., kunne sparekassens faktiske solvens opgøres til 11,1 pct., mens solvenskravet kunne opgøres til 12,4 pct.

Solvenskravet indebar dermed en forøgelse af kravet til det tilstrækkelige kapitalgrundlag på 15 mio. kr. Forskellene mellem sparekassens og Finanstilsynets opgørelser kunne primært forklares med en forskellig vurdering af boniteten af de største eksponeringer, jf. ovenfor.

Sparekassen anmodede den 22. april 2012 om fristforlængelse til kl. 20.00. Baggrunden for anmodningen var, at sparekassen havde indledt forhandlinger om en betinget overdragelse af sparekassens aktiviteter til en interesseret køber, og at det ikke var muligt at afslutte disse forhandlinger indenfor de fastsatte frister. Finanstilsynet meddelte fristforlængelse til søndag den 22. april 2012 kl. 20.00.

Sparekassen anmodede senere den 22. april 2012 om fristforlængelse til kl. 22.00. Baggrunden for anmodningen var, at der stadig pågik forhandlinger om en betinget overdragelse af sparekassens aktiviteter. Finanstilsynet meddelte herefter fristforlængelse til søndag den 22. april 2012 kl. 22.00.

Sparekassen anmodede den 22. april kl. 21.37 om fristforlængelse til den 23. april 2012 kl. 20.00. Finanstilsynet meddelte fristforlængelse til mandag den 23. april 2012 kl. 20.00.

Finanstilsynet modtog en underskrevet betinget overdragelsesaftale mellem Spar Salling Sparekasse og Den Jyske Sparekasse den 22. april 2012 kl. 21.53. Aftalen mellem Spar Salling Sparekasse og Den Jyske Sparekasse indebar, at Den Jyske Sparekasse overtog alle aktiviteter og forpligtelser, der ikke var garantkapital eller hybrid kernekapital. Som led i overtagelsen var det aftalt, at Indskydergarantifonden gav medgift til Den Jyske Sparekasse. Den betingede aftale vedrørende ansvarlig lånekapital indebar, at Den Jyske Sparekasse lånte 17 mio. kr. til Spar Salling Sparekasse, således at Spar Salling Sparekasses kapitalkrav var opfyldt ved sparekassens åbning mandag den 23. april 2012.

Finanstilsynet gav endelig tilladelse til overdragelse af Spar Salling Sparekasses aktiviteter til Den Jyske Sparekasse den 10. maj 2012, efter at repræsentantskabet i Den Jyske Sparekasse onsdag den 9. maj 2012 godkendte overdragelsen.

4. Revisionsprotokollater

Et pengeinstituts eksterne revisorer har ansvaret for revisionen af årsrapporten. Revisionen afsluttes med en påtegning på årsrapporten. Hvis denne er uden forbehold eller supplerende oplysninger, indebærer det, at årsrapporten ifølge revisorerne ikke indeholder væsentlige fejl eller mangler.

Revisorerne rapporterer i revisionsprotokollatet til bestyrelsen om den udførte revision, resultatet heraf samt øvrige forhold af interesse for bestyrelsen. I finansielle virksomheder stiller Finanstilsynet en række supplerende krav til indholdet af revisionsprotokollatet vedrørende årsrapporten.

Revisionsprotokollatet vedrørende årsrapporten skal sendes i kopi til Finanstilsynet. Finanstilsynet læser som fast praksis dette med henblik på at opnå en øget viden om pengeinstituttets drift, praksis, kapital m.v. og vurderer på baggrund af protokollatet, om der er områder, der giver anledning til en tilsynsmæssig reaktion.

Ved denne gennemgang har Finanstilsynet blandt andet fokus på bemærkningsafsnittet, hvor revisionen i henhold til bilag 2 til revisionsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 4 af 5. januar 2012) skal gøre bemærkninger om f.eks. lovovertrædelser og om påbud fra Finanstilsynet, som virksomheden endnu ikke har efterlevet.

Som led i revisionens arbejde skal revisionen, jf. revisionsbekendtgørelsens § 24, stk. 1, nr. 1-2, erklære sig om sparekassens 10 største eksponeringer og øvrige eksponeringer, der overstiger 10 pct. af kapitalgrundlaget.

4.1. Eksternt revisionsprotokollat for 2006

Revisionen konkluderede, at revisionen af årsrapporten for 2006 ikke gav anledning til forbehold eller supplerende oplysninger, og gav således årsrapporten en blank påtegning.

Revisionen gennemgik eksponeringer, hvortil der kunne skønnes at knytte sig en beløbsmæssig væsentlig risiko samt de af sparekassen udarbejdede oversigter over kritiske og nødlidende eksponeringer. På baggrund af gennemgangen vurderede revisionen, at sparekassens nedskrivninger til tab på eksponeringer kunne anses for at dække den tabsrisiko, der hvilede på sparekassens eksponeringer på balancedagen. Revisionen kunne således tilslutte sig den af ledelsen anlagte vurdering.

Revisionen gennemgik endvidere sparekassens 10 største eksponeringer i henhold til revisionsbekendtgørelsen. For samtlige 10 eksponeringer kunne revisionen tilslutte sig den af sparekassen foretagne vurdering af risikoen på eksponeringerne, under hensyntagen til samtlige foreliggende og oplyste forhold om debitor.

4.2. Eksternt revisionsprotokollat for 2007

Revisionen af årsrapporten for 2007 gav ikke anledning til forbehold. Revisionen fremkom dog med en supplerende oplysning om, at Ejendomsformidlingsselskabet Vestsalling A/S, som var en tilknyttet virksomhed til sparekassen, havde tabt over halvdelen af aktiekapitalen.

Bemærkningerne fra revisionen i 2007 omhandlede manglende skriftlig instruks for compliancefunktionen samt manglende indførelse af risikostyringsregler og procedurer herfor.

Det var revisionens opfattelse, at beregninger og dokumentation var på et fornuftigt niveau. Revisionen påpegede dog, at der forelå en mulighed for fejlskøn på gruppevis nedskrivninger. Det var derfor revisionens opfattelse, at sparekassen i 2008 også skulle anvende ressourcer på at øge kvaliteten af beregninger og dokumentation på især gruppevis nedskrivninger.

I henhold til revisionsbekendtgørelsen udarbejdede sparekassen en opgørelse over sparekassens 10 største eksponeringer og øvrige eksponeringer, der oversteg 10 pct. af kapitalgrundlaget, i alt 10 eksponeringer.

For alle 10 eksponeringer erklærede revisionen, at eksponeringerne var målt korrekt, og at der ikke var aktuel tabsrisiko forbundet hermed.

Ydermere gennemgik revisionen de af sparekassen udarbejdede oversigter over kritiske og nødlidende eksponeringer. På baggrund af gennemgangen

og meddelte oplysninger vurderede revisionen, at sparekassens nedskrivninger til tab på eksponeringer kunne anses for at dække den tabsrisiko, der hvilede på sparekassens eksponeringer på balancedagen. Revisionen kunne således tilslutte sig den af ledelsen anlagte vurdering.

4.3. Eksternt revisionsprotokollat for 2008

Revisionen konkluderede, at revisionen af årsrapporten for 2008 ikke gav anledning til forbehold eller supplerende oplysninger, og gav således årsrapporten en blank påtegning.

Revisionen påpegede, at sparekassens gruppevise nedskrivninger ultimo 2008 kunne være behæftet med fejlskøn. Som følge af, at modellen til staidighed var under udbygning og at sparekassen endnu ikke havde opnået et tilstrækkeligt erfaringsgrundlag. Det var således revisionens opfattelse, at der også i 2009 skulle anvendes ressourcer for at øge kvaliteten af beregninger og dokumentation, især på gruppevise nedskrivninger.

I henhold til revisionsbekendtgørelsen udarbejdede sparekassen en opgørelse over de 10 største eksponeringer og øvrige eksponeringer der oversteg 10 pct. af kapitalgrundlaget. I alt 10 eksponeringer.

Revisionen erklærede ved gennemgang af eksponeringerne, at samtlige 10 eksponeringer var målt korrekt, og at der ikke var aktuel tabsrisiko forbundet hermed.

Revisionen gennemgik endvidere de af sparekassen udarbejdede oversigter over kritiske og nødlidende eksponeringer. Revisionen vurderede, at sparekassens nedskrivninger til tab på eksponeringer kunne anses for at dække den tabsrisiko, der hvilede på sparekassens eksponeringer på balancedagen. Revisionen kunne således tilslutte sig den af ledelsen anlagte vurdering.

4.4. Eksternt revisionsprotokollat for 2009

Revisionen konkluderede, at revisionen af årsrapporten for 2009 ikke gav anledning til forbehold eller supplerende oplysninger, og gav således årsrapporten en blank påtegning.

I henhold til revisionsbekendtgørelsen opsummerede revisionen påbud, som Finanstilsynet havde afgivet i indeværende regnskabsår. I løbet af 2009 blev der afgivet fire påbud, herunder påbud om henholdsvis 1) udarbejdelse af en it-beredskabsplan 2) overholdelse af lovens § 12 stk. 8, om indhentning af legitimation og identifikationsoplysninger på alle eksisterende kunder 3) ændring af model til indregning og måling af udlån og garantier samt 4) påbud om at opgøre og indberette korrekt solvensprocent og offentliggøre korrekte noter i årsrapporten.

Ydermere skal revisionen opsummere samtlige påtaler og risikoplysninger, som Finanstilsynet har afgivet i regnskabsåret. Finanstilsynet afgav en risikoplysning i løbet af regnskabsåret om at sparekassens største eksponeringer som hovedregel skulle bevilges på bestyrelsesmøder og ikke som efterbevillinger.

Revisionen påpegede, at opgørelsen af de gruppevise nedskrivninger var forbundet med en vis usikkerhed grundet manglende erfarings- og datagrundlag, som kun rakte få år tilbage i tiden. Ledelsen var dog af den opfattelse, at usikkerheden ikke havde væsentlig betydning for de samlede nedskrivningsbehov.

Sparekassen vurderede et behov for individuelle nedskrivninger på i alt 34.143 t.kr. til imødegåelse af tab på eksponeringer, hvorpå der var konstateret objektiv indikation for værdiforringelse. Ydermere beregnede sparekassen gruppevise nedskrivninger ultimo 2009 til 4.442 t.kr. Det var revisionens opfattelse, at beregninger og dokumentation for nedskrivninger var på et fornuftigt niveau, men at der også i 2010 ville skulle anvendes ressourcer for at øge kvaliteten af beregninger og dokumentation for nedskrivninger.

I henhold til revisionsbekendtgørelsen udarbejdede sparekassen en opgørelse over sparekassens 10 største eksponeringer og øvrige eksponeringer, der oversteg 10 pct. af kapitalgrundlaget, i alt 12 eksponeringer.

For 9 af eksponeringerne erklærede revisionen, at eksponeringerne vurderedes at være uden aktuel tabsrisiko. Samtidig erklærede revisionen i hvert enkelt tilfælde, at eksponeringerne var målt korrekt.

For 3 af eksponeringerne vurderede ledelsen, at der var behov for nedskrivning på eksponeringerne, grundet en væsentlig tabsrisiko. Revisionen kunne tilslutte sig ledelsens vurderede tabsrisiko på eksponeringerne og samtidig erklære, at eksponeringerne var målt korrekt.

4.5. Eksternt revisionsprotokollat for 2010

Revisionen konkluderede, at revisionen af årsrapporten for 2010 ikke gav anledning til forbehold eller supplerende oplysninger, og gav således årsrapporten en blank påtegning.

Revisionen skal opsummere samtlige påtaler og risikoplysninger, som Finanstilsynet har afgivet i regnskabsåret. På Finanstilsynets funktionsundersøgelse på udlånsområdet i 2010 blev sparekassen påbudt at nedskrive en enkelt eksponering med 2.970 t.kr. Ydermere skal revisionen opsummere samtlige påtaler og risikoplysninger, som Finanstilsynet har afgivet i regnskabsåret. Foranlediget af Finanstilsynets temainspektion omkring garantkapital i 2010 påtalte Finanstilsynet at det i sparekassens produktbrochure

blev anført at garantkapital i klasse B, C og D "forfalder" til udbetaling, uanset at sparekassen kunne nægte at udbetale garantkapitalen.

Revisionen anså solvensoverdækningen for at være i den lave ende, set i forhold til sparekassens driftsmæssige risici.

25 pct. af de samlede udlån og garantier kunne henføres til landbrug. Revisionen gjorde derfor sparekassens bestyrelse opmærksom på, at en negativ udvikling inden for dette specifikke erhverv ville få væsentlig negativ betydning for sparekassens resultat og egenkapital.

Det var revisionens opfattelse, at beregninger og dokumentation var på et fornuftigt niveau. Det var dog revisionens opfattelse, at sparekassen i 2011 også skulle anvende ressourcer på at øge kvaliteten af beregninger og dokumentation for nedskrivninger.

Revisionen påpegede, at anvendelsen af modellen fra Lokale Pengeinstitutter bevirkede, at de gruppevise nedskrivninger på landbrug udgjorde 4 t.kr., hvilket revisionen anså som et beskedent beløb til afdækning af den tabsrisiko, der knyttede sig til forværring af betalingsmønstret for landbrugssektoren generelt.

Revisionen anbefalede således, at sparekassen løbende vurderede, hvorvidt modellen fra Lokale Pengeinstitutter, alene tilrettet med historiske tabsdata, kunne anses for brugbar ved fastlæggelsen af gruppevise nedskrivninger på landbrugsengagementer.

I henhold til revisionsbekendtgørelsen udarbejdede sparekassen en opgørelse over sparekassens 10 største eksponeringer og øvrige eksponeringer, der oversteg 10 pct. af kapitalgrundlaget, i alt 10 eksponeringer.

For 9 af eksponeringerne erklærede revisionen, at eksponeringerne vurderedes til at være uden aktuel tabsrisiko. Samtidig erklærede revisionen i hvert enkelt tilfælde, at eksponeringerne var målt korrekt.

For 1 af eksponeringerne vurderede ledelsen, at der var behov for nedskrivning på eksponeringen, grundet en væsentlig tabsrisiko. Revisionen kunne tilslutte sig ledelsens vurderede tabsrisiko på eksponeringen og samtidig erklære, at eksponeringen var målt korrekt.

5. Kurators redegørelse i medfør af konkurslovens § 148, stk. 2

Advokat Boris Frederiksen blev efter indstilling fra Finanstilsynet udpeget som kurator jf. § 234, stk. 3, i lov om finansiel virksomhed.

Som led i konkursbehandlingen undersøgte konkursboet, hvorvidt der var grundlag for at antage, at sparekassens tidligere ledelse under udøvelsen af

deres hverv havde begået ansvarspådragende handlinger. Konkursboet fokuserede således på tre forhold:

”At ledelsen i Spar Salling Sparekasse ikke reagerede på Finanstilsynets orientering om regnskabsaflæggelse for 2011 af den 22. december 2011 (Finanstilsynets julebrev), som medførte stramninger af værdiansættelsen af landbrugsjord, hvorved den regnskabsmæssige værdi af Spar Salling Sparekasses sikkerheder i landsbrugsjord blev reduceret.”

”At ledelsen i Spar Salling Sparekasse besluttede at stoppe for indløsning af garantkapital på et bestyrelsesmøde den 1. februar 2012, hvilket var en uge efter, at Spar Salling Sparekasses fusionsforhandlinger med et andet pengeinstitut brød sammen. Bestyrelsens beslutning om at stoppe for indløsning af garantkapital fik først virkning fra den 2. februar 2012, hvilket medførte, at der skete indløsning af garantkapital for kr. 2.505.000, som var op sagt i oktober 2011 med tre måneders varsel til udbetaling den 1. februar 2012.”

”At ledelsen i Spar Salling Sparekasse indgik en aftale med Den Jyske Sparekasse om overdragelse af samtlige aktiver og ikke-efterstillede passiver på baggrund af en foreløbig balance med en forudgående negativ værdiregulering af de samlede aktiver og uden mulighed for efterregulering af købesummen, såfremt det måtte vise sig, at aktiverne var værdiansat for lavt.”

Konkursboet konkluderede, at der ikke var grundlag for at antage, at Finanstilsynets stramninger i forhold til værdiansættelse af landbrugsjord havde direkte forbindelse til det yderligere nedskrivningsbehov, som Finanstilsynet fandt ved undersøgelsen i 2012. Endvidere fandt konkursboet, at Finanstilsynets julebrev ikke medførte konkrete handlepligter, som sparekassens ledelse skulle iagttage. Det var således konkursboets opfattelse, at der ikke var grundlag for at antage, at ledelsen handlede ansvarspådragende ved at undlade at reagere særskilt på Finanstilsynets orientering om regnskabsaflæggelse for 2011 af den 22. december 2011.

Det var konkursboets opfattelse, at sparekassens ledelse handlede kritiskabelt ved først at stoppe for indløsning af garantkapital efter sparekassens fusionsforhandlinger med et andet pengeinstitut var brudt sammen. Konkursboet bemærkede dog, at forholdet umiddelbart ikke var af så alvorlig karakter, at et erstatningsansvar kunne gøres gældende, da det var tvivlsomt om bestyrelsens beslutning havde egentlige økonomiske konsekvenser.

På baggrund af konkursboets undersøgelser, var det konkursboets opfattelse, at beslutningen om overdragelse på de angivne vilkår synes at være truffet på et efter omstændighederne oplyst og kvalificeret grundlag. Endvidere påpegede konkursboet, at afvikling efter bankpakke III ikke var et attraktivt alternativ. På den baggrund var det konkursboets opfattelse, at der

ikke var grundlag for at antage, at ledelsen i forbindelse med overdragelse-saftalen havde handlet ansvarspådragende.

Kurator modtog en række henvendelser fra garantere, som mente, at de i forbindelse med tegning af garantkapital havde modtaget mangelfuld rådgivning fra sparekassen. På baggrund af konkursboets undersøgelser fandt konkursboet imidlertid ikke grundlag for at gøre et erstatningskrav gældende.

6. Ad hoc kurators redegørelse

På baggrund af anmodning fra advokat Michael Gregersen ved advokat Thomas Heering, Aarhus, der repræsenterede 132 garantere i Spar Salling, udpegede Skifteretten i Viborg advokat Kristian Dalsgaard som ad hoc kurator med henblik på at imødegå garanternes mistillid til advokat, Boris Frederiksen, i forhold til at vurdere spørgsmålet om, hvorvidt en eller flere offentlige myndigheder måtte have handlet ansvarspådragende i forbindelse med (1) fastsættelse af solvenskrav og formalia herom samt (2) godkendelse af overdragelsesaftalen.

I ad hoc kurators redegørelse vedrørende vurdering af ovennævnte spørgsmål, fokuserede kurator hovedsageligt på Finanstilsynets foretagne vurdering af landbrugseksponeringer, herunder værdiansættelse af mælkekvoter og landbrugsjord, idet værdiansættelsen af sikkerhederne i landbrugseksponeringerne udgjorde grundlaget for langt størstedelen af de påbudte mernedskrivninger.

Ad hoc kurator konkluderede, at der ikke var belæg for, at én eller flere offentlige myndigheder, herunder Finanstilsynet, havde handlet ansvarspådragende i forbindelse med fastsættelsen af solvenskravet og formalia herom samt ved godkendelse af overdragelsesaftalen.

7. Finanstilsynets vurdering af grundlaget for at gøre et strafansvar gældende i anledning af Spar Salling Sparekasses afvikling

I forbindelse med Finanstilsynets tilsyn med Spar Salling Sparekasse har det overordnet set kunnet konstateres, at instituttet havde en høj eksponering mod landbruget, og at der var væsentlige mangler i opgørelsen af risikoen på de enkelte eksponeringer.

Finanstilsynet har vurderet, om der er grundlag for politianmeldelse af ledelsen som følge heraf.

Finanstilsynet vurderer imidlertid i lyset af praksis på området, at der på det foreliggende grundlag ikke er grundlag for en politianmeldelse af ledelsen.